

BUDGETFÖRSLAG 2022-2024

Socialdemokraterna
KARLSTAD

ETT ATTRAKTIVT, TRYGGT OCH JÄMLIKT KARLSTAD SOM ÄR LÅNGSIKTIGT HÅLLBART

Socialdemokraternas mål är ett jämlikt samhälle med välfärd för alla. Att ge människor förutsättningar att färdas väl genom livet är målet, våra gemensamma resurser och hur de fördelas är medlet. Marknaden och vinstjakten hör inte hemma i välfärden, eftersom marknaden svarar upp mot vad människor ekonomiskt efterfrågar till skillnad från den offentligt finansierade välfärden, som svarar mot människors behov. Det är helt avgörande att förstå den väsentliga skillnaden mellan dessa förhållningssätt för att kunna bygga det starka samhället. Karlstadsborna är medborgare och kan aldrig reduceras till att vara ”kunder” i relation till kommunens skattefinansierade verksamhet.

Solidaritet handlar om att vi tar gemensamt ansvar för gemensamma angelägenheter. Våra gemensamma resurser finansieras utifrån förmåga och fördelas efter behov. Det är viktigt att solidariteten inte bara handlar om fördelning här och nu, utan också över generationsgränser. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska därför vara vägledande i allt vi gör. Kommunen ska arbeta aktivt med de 17 målen i Agenda 2030. Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och åtgärderna måste öka avsevärt om vi ska kunna begränsa den globala uppvärmningen.

Vi fortsätter hävda att Karlstad ska vara Sveriges mest jämställda kommun. Det kräver en tydligare och mer genomarbetad styrning där jämställdhetsperspektivet är ständigt närvarande. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att implementera jämställdhetsarbetet i kommunens planerings- och uppföljningsprocesser. Jämställdhetsbudgetering ses som en viktig del i detta arbete.

När vi socialdemokrater pratar om Karlstad så menar vi hela kommunen. Det ska gå att leva och verka i stadsdelarna, våra mindre tätorter och på landsbygden. Alla skolor ska vara bra skolor, det ska finnas lektytor, spontanidrottsplatser och föreningslokaler och det ska gå att driva företag var du än bor. Du ska också kunna välja att bo kvar i din invanda miljö när du blir äldre. Trygghetsboenden eller andra varianter av anpassade boenden, behöver erbjudas på fler platser än i dag.

OFFENSIV FÖR NORSBYGDEN

Under de senaste åren har vi socialdemokrater utvecklat vår politik för de mindre tätorterna och landsbygden. Vi har bland annat föreslagit en årlig miljon till respektive tätort och en omlokalisering av kommunal verksamhet. I årets budget lägger vi ett särskilt fokus på Norsbygden på samma sätt som vi tidigare fokuserat på exempelvis Kronoparken. Vi föreslår bland annat ett helt nytt och unikt ”Kultur- och idrottscenter Norsbygden”. Det ska innehålla badhus, fullstor sporthall, närbibliotek, fritidsgård, familjecentral och lokaler för föreningslivet. Vi vill också medverka till att utreda en folkhälsopark som med fördel kan lokaliseras någonstans i Norsbygden. En folkhälsopark har ytor för både rörelse och skapande. Det handlar totalt om en investering i storleksordningen 150 miljoner kronor.

VISIONEN ”ETT BÄTTRE LIV I SOLSTADEN” – GÄLLER DEN ALLA?

Kommunen har antagit en ny vision – ”Ett bättre liv i solstaden” – som ska visa vart vi färdas tillsammans och ger en gemensam bild av vår framtid. Karlstad ska vara en attraktiv kommun där människor väljer att leva, verka, bo och utvecklas. Livet i Karlstad ska vara bättre än på andra platser och kommunen ska utgå från vad människor behöver för att kunna ha ett bra liv när kommunen planerar sin verksamhet. Karlstadsborna ska ha ett tryggt vardagsliv med närhet till arbete, fritid, vatten och grönska. Tillsammans bygger vi en bättre, större och mer hållbar stad där vi säkrar resurser till välfärden. Karlstad ska vara en omtänksam kommun där människor känner sig trygga och välkomna.

Ovanstående är några exempel på hur visionen uttrycks och definieras.

Det är ett faktum att Karlstad växer och många karlstadsbor trivs med sitt liv och ser fram emot ett ”nytt liv” efter pandemin. Men... skrapar man lite på ytan till den vackra fasaden så får man snabbt syn på en annan verklighet i ”staden med den glada solen”.

Karlstad är delvis en delad kommun. Det råder alltför stora skillnader i levnadsvillkor mellan olika stadsdelar och bostadsområden. Vi har byggt fast oss i en social segregation som blir svår, men inte omöjlig, att bryta. Det förutsätter förstås att man ser problemen, anser att de är ett problem, och använder de politiska verktygen för att försöka göra skillnad. Kommunen måste använda sitt planmonopol för att minska segregation och öka samhörigheten mellan människor.

Skolan är till för alla, men det verkar aldrig bli riktigt så i verkligheten. Förra året lämnade 119 elever årskurs nio med ofullständiga betyg. Det motsvarar fyra klasser i åk 9. Detta sker i ungefär samma omfattning år efter år. Hur kan vi tillåta att barn inte ges de bästa förutsättningarna att lyckas? Socialdemokraterna accepterar inte det.

13 procent av 19-åringarna tillhör kommunens aktivitetsansvar, det vill säga de varken arbetar eller studerar. 13 procent av en årskull som i förlängningen riskerar svårigheter att försörja sig och i värsta fall andra sociala problem som missbruk och kriminalitet. För att klara välfärden behöver vi alla människor i arbete eller studier. För dessa ungdomar måste kommunen agera kraftfullt och erbjuda flexibla lösningar med utbildning och praktik.

Karlstad har också en väldigt ”effektiv” äldreomsorg, där kommunen satsar nästan minst i landet i kronor räknat per äldre invånare. I mätningar av personalkontinuitet, det vill säga hur många olika personal som besöker de äldre med hemtjänst, ligger vi konstant högt. 19 olika personal besöker de äldre på två veckor enligt Socialstyrelsens kartläggning.

Arbetslösheten ökar i pandemins spår. Hur många karlstadsbor måste byta karriär och omskola sig inför framtiden?

Kostnaderna för försörjningsstöd har under det blågröna styret ökat från 65 miljoner kronor till nuvarande prognos som är på 116 miljoner kronor.

Kostnaderna för missbrukarvård fortsätter öka och ”placeringskostnader” inom socialtjänsten håller inte budget. Här ser vi behovet av ett tydligare ekonomiskt helhetsansvar i kommunen.

Känner ni kanske hur leendet stelnar i ansiktet på den glada solen?

Vi vet att människor som hade svårigheter före pandemin också har klarat påfrestningarna sämst under pandemin. Fjärrundervisning påverkar skolresultaten, isolering och ensamhet påverkar den psykiska ohälsan både bland yngre och äldre.

Vi kommer att ha en utbildningsskuld att hantera, men också en ”omsorgsskuld” där människor har avstått från att söka hjälp för att inte ”störa” den hårt pressade sjukvården eller riskera att smittas. Många äldre har troligen skjutit upp sin ansökan om hemtjänst eller särskilt boende. Vi avsätter medel för att mildra de ekonomiska effekterna av omsorgsskulden.

Moderaterna, Miljöpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Liberalerna har nu styrt Karlstads kommun i över tio år. Självklart vill de ge en bild av den problemfria kommunen, där medborgarna är nöjda och alla får sina personliga behov tillgodosedda. Vi ligger på tredje plats i miljöranking, det är bra! Men var ligger vi i skolrankingen?

Socialdemokraterna vill bidra till att utveckla Karlstads starka sidor, men vi vill också ta itu med problemen som människor upplever i sin vardag. ”Ett bättre liv i solstaden” ska omfatta alla.

ÅTERSTARTA KARLSTAD EFTER PANDEMIN

Arbetslösheten ökar. Genom aktiva åtgärder och en samverkan mellan statliga och kommunala insatser kan effekterna av coronakrisen mildras och ”återstarten” efter pandemin snabbas upp. Utbildning och vidareutbildning är den bästa arbetsmarknadsåtgärden och alla som kan jobba ska jobba. En gymnasieexamen är den enskilt viktigaste faktorn för att etablera sig på arbetsmarknaden och ha en egen försörjning. Fler ungdomar och vuxna behöver vidareutbilda och omskola sig. Utrikesföddas väg in på arbetsmarknaden behöver underlättas och förkortas. Utbildningsskulden efter fjärrundervisning under pandemin behöver hanteras.

Vi avsätter medel för ökad måluppfyllelse i gymnasieskolan, fler platser i vuxenutbildning, medel för att hantera den uppkomna utbildningsskulden och för att förbättra elevers hälsa. Vi förstärker också yrkes-SFI och vill utveckla arbetet inom det kommunala aktivitetsansvaret för de ungdomar som varken arbetar eller studerar.

Vi vill utreda ett starkare kommunalt arbetsmarknadsuppdrag. Socialdemokraterna är övertygade om att det behövs en tydligare styrning och en bättre samordning, såväl internt inom kommunen som externt med andra arbetsgivare och de fackliga organisationerna.

Vilken typ av omställningsorganisation behöver kommunen ha? För oss betyder omställning en förändring för individen kopplat till arbetsmarknadens behov. Kommunen har en viktig roll att spela i arbetsmarknadens omställning efter pandemin. Vi har i en motion förslagit att Nobelgymnasiet utvecklas mot ett yrkescentrum, ett Nobelgymnasiet 2.0.

Vi avsätter medel för feriearbeten från årskurs 9 samt medel till arbetsmarknadsåtgärder och ett ytterligare arbetslag vid Kroppkärrs gård. Det är angeläget att alla ges möjlighet att arbeta utifrån sin förmåga och nå sin fulla potential.

När det gäller företagsklimatet har Karlstad rasat från plats 35 under S-styre till plats 112 förra året. Vi fortsätter lägga fram våra 100 förslag för ett förbättrat företagsklimat.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och i nära samverkan med näringslivet och berörda organisationer ta fram ett ”centrumpaket” för att stärka attraktionskraften och tillgängligheten i Karlstads centrum samt bidra till dess utveckling på både kort och lång sikt.

VÄLFÄRD GENOM HELA LIVET

Det livslånga lärandet börjar i förskolan. Förskolan ska hålla hög kvalitet och kännetecknas av trygghet, lek och lärande. Förskolan är viktig för integrationen och ska präglas av mångfald. Vi avsätter medel riktade till förskolan för att förbättra personaltätheten och minska barngruppernas storlek.

I skolan läggs grunden för resten av livet. Alla elever har rätt att bli sedda och få en undervisning som understödjer deras utveckling för att nå sin fulla potential. Vårt främsta mål inom grundskolan är att alla har behörighet att söka till gymnasiet efter årskurs 9, allt annat är en svek mot eleverna. Vi avsätter medel för resursförstärkning avseende grundbemanning och ökad måluppfyllelse.

Barn och unga som inte får det stöd de behöver i skola och förskola riskerar att utveckla psykisk ohälsa. Att klara skolan är den bästa förebyggande insatsen vi kan erbjuda.

Vi avsätter medel, utöver styrets förslag, för barn och elever i behov av särskilt stöd och medel för att förstärka elevhälsan.

Föräldrars utbildningsbakgrund, hemförhållanden och vilket bostadsområde eleven bor i påverkar i alltför stor utsträckning möjligheterna att nå kunskapsmålen. Samhället måste ta ett större ansvar för att utjämna dessa skillnader. Att skapa lika möjligheter kräver att man fördelar resurser olika och utifrån behov. Barn- och ungdomsnämnden ges i uppdrag att initiera ett samarbete med Karlstads universitet i syfte att utveckla ett ”åtgärds paket” för att öka likvärdigheten inom grundskolan och fortsätta den påbörjade utvecklingsprocessen med ”Samverkan för bästa skola”.

Vi avsätter medel för en familjecentral på Våxnäs och för ett förskoleteam, så kallat ”Tummenverksamhet” i västra delarna av Karlstad. Vi föreslår också en fritidsbank på Gruvlyckan. Vi vill också utreda förutsättningarna för att erbjuda öppen fritidsverksamhet, så kallade ”fritidsklubbar” där behovet finns.

Gymnasieskolan har utmaningar både avseende elevernas studieresultat och verksamhetens ekonomi. Verksamheten behöver en långsiktig finansiering på en konkurrenskraftig nivå och vi socialdemokrater är angelägna om att kunna erbjuda en kommunal vuxenutbildning i egen regi även i framtiden.

Gymnasieskolan behöver förstärka sin elevhälsa och utveckla arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Den sedan tidigare beslutade NPF-säkringen (neuropsykiatriska funktionsvariationer) måste genomföras och vi föreslår därför medel till en mottagningsgrupp och processledning av det utvecklingsarbetet.

För Socialdemokraterna är kultur och fritid en självklar och viktig del av välfärden. Kultur är en drivkraft för såväl den enskilde individens som för samhällets utveckling. En blomstrande kultur är en förutsättning för ett levande, demokratiskt samhälle. Vi avsätter medel för att stimulera experimentell och medskapande kultur.

Ungdomens hus, UNO har varit en viktig mötesplats för social samvaro och kulturskapande i Karlstads centrum för ungdomar och unga vuxna. Vi motsätter oss flytten till Sundsta och fortsätter finansiera det centralt belägna ungdomens hus. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att genomföra en förstudie i syfte att inrätta ett ”spelens hus” med lokal för e-sport.

Vi vill att kulturskolan blir avgiftsfri. Att spela musik, sjunga och dansa stimulerar barns inlärningsförmåga. Det får inte vara en ekonomisk fråga att delta i kulturskolans verksamhet. Vi inrättar fria medel för att stimulera fritidsaktiviteter i områden som saknar fritidsgård.

Fysisk aktivitet är viktigt genom hela livet och vi nås av oroande rapporter om ökat stillasittande bland barn och unga. Barn- och ungdomsnämnden och kultur- och fritidsnämnden får därför i uppdrag att utreda hur man kan öka rörelseaktiviteten i barns och ungdomars vardag i syfte att förebygga fysisk och psykisk ohälsa.

I Karlstad ska alla känna sig trygga i vardagen, genom hela livet, och känna tillit till att hjälpen finns när den behövs. Det behövs satsningar på välfärden i många år framöver, när befolkningen växer och vi blir allt fler äldre. Coronapandemin har också blottat problem i välfärden som behöver åtgärdas. Det gemensamma utvecklingsarbetet mellan kommun och region, kallat "Nära vård" har startat upp. Här kommer Karlstad få en budgetförstärkning från staten senare under året.

Vi vill se en mer tillitsbaserad styrning inom hemtjänsten och att färre antal personer besöker de äldre i deras hem.

Vi föreslår att vård- och omsorgsnämnden avsätter medel ur nämndens egna kapital för att genomföra ett pilotprojekt för att utveckla en mer tillitsbaserad styrning och ökad personalkontinuitet inom hemtjänsten. Vi föreslår att de områden som initialt omfattas av pilotprojektet är hemtjänstgrupperna i Karlstads centrum (Tingvallastaden, Klara, Viken) samt Väse.

Många känner sig ofrivilligt ensamma, något som pandemin ytterligare har förstärkt. Det behövs metoder och arbetssätt för att upptäcka människor som är i behov av att bryta ofrivillig ensamhet. Vård- och omsorgsnämnden får därför ett uppdrag att utveckla metoder för att motverka äldres ensamhet, gärna i samarbete med pensionärsorganisationer och övrigt föreningsliv. Vi föreslår ökade medel till föreningsbidrag för seniorverksamhet.

Vi avsätter medel för kompetensutveckling för personalen inom funktionsstöd och vi släpper inte frågan om gymnasiesärskolans estetprogram.

ETT BREDARE PERSPEKTIV PÅ TRYGGHET

Samhällsdebatten fortsätter präglas av begreppet trygghet i relation till brottslighet. För Socialdemokraterna handlar trygghet i livet om så mycket mer. Det handlar om att känna sig trygg genom sin självkänsla och kompetens. Det handlar om att känna sig sedd och behövd i ett sammanhang. Att känna sig trygg i att man klarar vardagens olika utmaningar och trygg i att hjälpen finns när den behövs. Tryggheten förutsätter det starka samhället och att vi tar ett gemensamt ansvar för varandra. Vi ska alltid bekämpa brotten, men vi måste också bekämpa brottens orsaker. Det handlar om att ha ett fungerande utbildningssystem, där ingen lämnas efter och en fungerande och effektiv samverkan mellan skola och socialtjänst, där barn och unga i riskmiljöer upptäcks tidigt. Det handlar om att erbjuda en meningsfull fritid, med både idrott och kultur, där man kan delta även med begränsad ekonomi. Trygghet handlar om att känna tillit till sin egen förmåga och tro på sin egen framtid. Vi kommer aldrig att acceptera ett delat Karlstad.

Vi föreslår att kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en socioekonomisk analys samt komplettera analysen med kartläggning av resurser för avgiftsfri fritidsverksamhet, kultur och

idrott, det vill säga: tillgång till lokaler och ytor för spontanidrott, kommunala verksamheter i området, aktiva föreningar och studieförbund.

Vi saknar de strategiska trygghetsfrågorna under kommunstyrelsen och anser att samverkan med polisen är en uppgift för kommunledningen. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samverkan med Karlstadsregionens räddningstjänstförbund utreda en strategisk trygghets- och säkerhetsfunktion under kommunstyrelsen enligt modell från Borås.

KLIMATET KAN INTE VÄNTA

Vi socialdemokrater är beredda att ta ansvar för framtiden. Klimatfrågan är vår tids ödesfråga och åtgärderna måste öka avsevärt om vi ska kunna begränsa den globala uppvärmningen. Miljönämnden har ett stort, viktigt och strategiskt ansvar i de frågor som rör klimat- och miljömålen i Agenda 2030. Vi föreslår att miljönämnden får medel för att förstärka den miljöstrategiska kompetensen. Vi föreslår också en budgetförstärkning för att arbeta med förändrade konsumtions- och resvanemönster samt med kompetenshöjande insatser för förtroendevalda.

Vi vill att lokala klimatavtal, enligt modell från Helsingborg, utreds samt att en plan tas fram för hur Karlstad ska nå noll nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045. Vi vill utveckla kommunens återvinningscentraler till återbrukscentraler.

Vi vill också utreda en så kallad ”Miljöverkstad” där man kan stödja skolornas miljöundervisning samt en återbruksgalleria likt ReTuna i Eskilstuna.

DET KRÄVS ETT NYTT LEDARSKAP FÖR SAMMANHÅLLNING, TILLIT OCH DELAKTIGHET

Karlstad har nu styrts av en moderatledd koalition i över tio år. Vad har det inneburit för kommunen och karlstadsborna? Det har visserligen varit en period av befolkningstillväxt och ordning och reda i ekonomin men vad döljer sig bakom genomsnittssiffror och bokslut?

I berättelsen har vi pekat ut några områden som bekymrar oss. Skolresultaten är ett sådant exempel. Försörjningsstödet, arbetslösheten och företagsklimatet är andra exempel. Kostnaderna för försörjningsstödet har ökat under det moderatledda styret och det finns en stor grupp arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden. För oss är det viktigt att alla som kan jobba ska jobba.

Inom äldreomsorgen har man privatiserat väl fungerande kommunal äldreomsorg, sagt nej till digital fixarservice och ”slirar” på målet om avskaffandet av delade turer.

Vi har sett exempel på att våldet blir grövre och går allt längre ner i åldrarna. Lokala moderater skyller på regeringen trots att de styr skola och socialtjänst i över tio år i Karlstad. Segregationen cementeras när det inte sker blandad bebyggelse och social oro ökar när ungdomar inte deltar i organiserade aktiviteter.

Stadshusaffären har skadat förtroendet för kommunen och kostat karlstadsborna många miljoner i uteblivna intäkter både för fastigheten och marken.

Det är viktigt att de förtroendevalda tar fullt ansvar för verksamheterna i kommunikationen med medborgarna. Både när det går bra och när det går sämre. De politiska partierna bör ges en tydligare roll, de har ett viktigt uppdrag i den parlamentariska demokratin. Vi avsätter medel för insatser för att öka valdeltagandet inför nästa års val samt för demokratiprojekt och insatser mot främlingsfientlighet.

Karlstads ungdomsfullmäktige inrättades för 20-talet år sedan under S-ledd koalition. Nu har det rasat ihop och styret verkar inte bry sig. Ungdomsfullmäktige har inte varit delaktiga i flytten av UNO. Mer tydligt än så kan bristen på inflytande inte bli. Vi ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra ett framtidsrådslag för unga om Agenda 2030.

Kommunen har en stark ekonomi, tack vare S/MP-regeringens rekordstora statsbidrag, såväl generella som riktade till vissa verksamheter. Det starka ekonomiska utgångsläget borde generera en mer medveten politik för ett bättre liv i solstaden – för alla.

Socialdemokraterna är beredda att ta sig an kommunens utmaningar framåt efter valet 2022 och inleda det nödvändiga politiska förändringsarbetet för ett mer sammanhållet Karlstad som är attraktivt, tryggt, jämlikt och långsiktigt hållbart. Vi kan aldrig acceptera ett delat Karlstad.